

# Motivoidun kädenkäytön jakso

Tämän esitteen tarkoituksena on avata teille vanhemmille ja muille lapsen kanssa toimiville aikuisille motivoidun käden käytön jakson merkitystä. Lisäksi esitteessä kerrotaan lyhyesti tutkimusnäytöstä, jota jakson avulla on saavutettu. Motivoidun käden käytön jaksosta käytetään myös nimitystä CI-jakso, mikä tulee sanoista constraint-induced.

## Taustatietoa menetelmästä

Motivoidun käden käytön menetelmä pohjautuu motorisen oppimisen ja motorisen ohjauksen periaatteisiin. Oppiminen edellyttää, että käytetyt pelit ja leikit ovat merkityksellisiä sekä mielekkäitä, jolloin lapsi motivoituu ja sitoutuu toimintaan. Lapsen on suoritettava liikkeet itse ja liikkeitä on toistettava useasti, jotta ne opittaisiin hyvin ja niistä tulisi osa lapsen liikevalikoimaa. Lapsen on annettava itse kokeilla ja selvittää, miten tehdä erilaisia asioita pleegisella yläraajallaan. Aikuisen ei pidä korjata lapsen tapaa ratkaista tehtäviä, vaan kannustaa lasta löytämään erilaisia ratkaisuja sekä tehdä ehdotuksia, miten toimia.

Tutkimusten perusteella lasten toimintakyky kohenee ja tulokset paranevat motivoidun käden käytön jakson toteutuessa lapsen luonnollisessa ympäristössä osana arkea. Tutkimuksissa kerrotaan lasten kohentuneesta suorituskyvystä sekä paremmista tuloksista, motivoidun käden käytön jakson toteutuessa lapsen luonnollisissa ympäristöissä sekä arkielämän toiminnoissa. Lapset iästä riippumatta hyötyvät menetelmästä tarkoittaen, että he oppivat erilaisia asioita eri ikäryhmissä. Nuoremmat lapset ovat käyttäneet käsiä tehokkaammin jakson jälkeen, kun taas vanhemmat lapset toimivat tehokkaammin ja nopeammin.

## Jakson toteutus ja tavoitteet

Motivoidun käden käytön jakso toteutuu lapsen arjessa vanhempien, päiväkodin/koulun henkilökunnan ja tarvittaessa terapeuttien ohjaamana. Jakson aikana pyritään intensiivisellä harjoittelulla edistämään hemiplegialapsen heikomman käden toimintaa, ranteen liikkeitä, otteita sekä pleegisen puolen huomioimista. Jakson aikana lapsen paremman käden käyttöä rajoitetaan siihen tarkoitettulla hansalla 2 tuntia päivässä kuuden viikon ajan. Tuona aikana lapsi leikkii ja tekee itselleen mieluisia toimintoja hanska kädessään aikuisen valvonnassa. On tärkeää ylläpitää lapsen halua ja motivaatiota jatkaa harjoittelua, joten lapselle pyritään löytämään leikkejä ja pelejä, joiden parissa lapsi kokee onnistumisia ja iloa. Jakso vaatii suurta sitoutumista, motivoitumista ja panosta perheeltä sekä muilta lapsen kanssa toimivilta aikuisilta.

## Motivoidun käden käytön jakson eteneminen

Motivoidun käden käytön jakson vaikuttavuuden seuraamiseksi toteutetaan alku- ja loppuarviointi keskussairaalassa. Arviointimenetelmänä käytetään AHA-arviointimenetelmää (AHA, Assisting Hand Assessment), jonka tarkoituksena on mitata ja kuvailla, kuinka tehokkaasti lapsi käyttää avustavaa kättä toiminnoissa, joiden suorittamiseen tarvitaan kumpaakin kättä. Alkuarvioinnin jälkeen sovitaan aloituspalaveri perheen ja päiväkodin/koulun kanssa. Palaverissa käydään läpi jakson toteutusaikataulu ja sovitaan muun muassa työnjaosta jakson ajalle. Alkupalaverissa sovitaan jaksolle lapsen arkeen liittyvät konkreettiset tavoitteet, jotka ovat saavutettavissa, mutta eivät aivan vielä onnistu. Kuuden viikon jakson jälkeen vaikuttavuutta arvioidaan uudelleen AHA-arvioinnilla keskussairaalassa, lisäksi arvioidaan jakson vaikuttavuutta perheen ja päiväkodin/koulun kanssa suhteessa asetettuihin konkreettisiin tavoitteisiin. Noin neljän kuukauden päästä tästä toteutetaan vielä yksi AHA-arviointi keskussairaalalla, jotta nähdään, miten jakson vaikutukset ovat säilyneet.

## Lisätietoja jaksoon liittyen

Toimintaterapeutti

Puhelinnumero

## Lähteet

AHA Assisting Hand Assessment – Avustavan käden käytön arviointi. 2017. TOIMIA-tietokanta.  
<https://www.terveysportti.fi/dtk/tmi/koti>.

Chen, C.-I., Lin, K.-C., Kang, L.-J., Wu, C.-Y., Chen, H.-C. & Hsieh, Y.-W. 2014. Potential Predictors of Functional Outcomes After Home-Based Constraint-Induced Therapy for Children With Cerebral Palsy. *American Journal of Occupational Therapy*, 68, 159–166. <https://janet.finna.fi>, CINAHL.

Chen, Y.-P., Pope, S., Dana Tyler, D. & Warren, G.L. 2014. Effectiveness of constraint-induced movement therapy on upperextremity function in children with cerebral palsy: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Clinical Rehabilitation*, 28,10, 939-953. <https://janet.finna.fi>, PubMed.

Shaw, K. & Eliasson, A.E. 2013. Metodbok för CI-terapi - Modifierad Constraint Induced Movement Therapy för barn 18 månader till 6 år. *Habilitering & Hälsa: Stockholms läns landsting*. PDF-julkaisu.  
[https://ki.se/sites/default/files/metodbok\\_for\\_ci-terapi\\_inkl\\_arbetsblad\\_20140204.pdf](https://ki.se/sites/default/files/metodbok_for_ci-terapi_inkl_arbetsblad_20140204.pdf).

Esitteen toteutus: L. Varjamo, K. Kainulainen